

Сич А. О.,
здобувач вищої освіти факультету менеджменту
Наукові керівники: Федосєва Г. С.,
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та маркетингу
Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв
Ясевін С. Є., *директор СТОВ «Промінь»,*
Україна

МЕНЕДЖМЕНТ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Фінансово-економічна безпека є ключовим компонентом національної безпеки будь-якої держави. Вона охоплює широкий спектр заходів, спрямованих на захист економічних інтересів країни, забезпечення стабільності фінансової системи та сприяння сталому економічному розвитку. У міжнародній практиці фінансово-економічна безпека розглядається як комплексне поняття, що включає: макроекономічну стабільність, фінансову стійкість банківської системи, ефективне управління державним боргом, захист від економічних шоків та кризових явищ, протидію фінансовим злочинам та корупції [1].

Підходи до забезпечення фінансово-економічної безпеки можуть суттєво відрізнятися залежно від економічної моделі країни, її геополітичного положення та історичного контексту [2].

Щодо інституційної структури, у США функціонує складна система інституцій, відповідальних за різні аспекти фінансово-економічної безпеки. Ключову роль відіграють Міністерство фінансів, Федеральна резервна система та Комісія з цінних паперів та бірж. Ці установи тісно співпрацюють для виявлення та мінімізації ризиків для фінансової системи. Законодавча база-закон Додда-Франка, прийнятий після фінансової кризи, значно посилив регулювання фінансового сектору. Він запровадив нові механізми нагляду за системно важливими фінансовими інституціями та створив Бюро фінансового захисту споживачів [3]. США активно впроваджують технологічні інновації для підвищення ефективності фінансового нагляду. Використання великих даних та штучного інтелекту дозволяє регуляторам виявляти потенційні загрози на ранніх стадіях та вживати превентивних заходів [4].

Європейський Союз розробив комплексний підхід до забезпечення фінансово-економічної безпеки, який базується на принципах єдиного ринку та координації політик країн-членів. Ключовими елементами цього підходу є: банківський союз, пакт стабільності та зростання, європейський семестр, боротьба з відмиванням коштів [5].

Азійська модель фінансово-економічної безпеки - Азійські країни, особливо після фінансової кризи, розробили власні підходи до забезпечення фінансово-економічної безпеки. Ці підходи часто характеризуються більшим

державним втручанням та акцентом на регіональному співробітництві. Багато азійських країн, зокрема Китай та Японія, накопичили значні валютні резерви як буфер проти фінансових шоків та інструмент забезпечення економічної стабільності. Створення Чіангмайської ініціативи - багатосторонньої валютної своп-угоди між країнами АСЕАН+3, спрямованої на забезпечення ліквідності в кризових ситуаціях. Ініціатива азійських ринків облігацій (АВМІ) спрямована на розвиток місцевих ринків облігацій для зменшення залежності від зовнішнього фінансування та валютних ризиків.

Міжнародні організації відіграють ключову роль у координації зусиль різних країн щодо забезпечення глобальної фінансово-економічної безпеки. Їхня діяльність спрямована на створення єдиних стандартів, механізмів раннього попередження та систем підтримки для країн, що натрапляють на економічні труднощі. Група з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей (FATF) розробляє стандарти та сприяє ефективній імплементації правових, регуляторних та оперативних заходів для боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму. Банк міжнародних розрахунків (BIS) сприяє міжнародному співробітництву в монетарній та фінансовій сферах, виступає як «банк центральних банків».

У сучасному світі, що швидко змінюється, з'являються нові підходи та інструменти для забезпечення фінансово-економічної безпеки. Ці інновації спрямовані на підвищення ефективності управління ризиками, покращення прозорості фінансових операцій та посилення стійкості економічних систем. Аналіз міжнародного досвіду управління фінансово-економічною безпекою соціально-економічних систем демонструє різноманітність підходів та стратегій, що застосовуються різними країнами та регіонами. Ключовими тенденціями є посилення міжнародної співпраці, впровадження інноваційних технологій та розробка комплексних стратегій захисту від економічних ризиків. У майбутньому можна очікувати подальшого розвитку глобальних механізмів забезпечення фінансово-економічної безпеки, зокрема: поглиблення інтеграції національних систем фінансового моніторингу, розширення використання технологій штучного інтелекту та блокчейну для виявлення та запобігання фінансових загроз.

Список використаних джерел:

1. Національний інститут стратегічних досліджень України. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/3725>
2. Формування економічної безпеки України: регулювання економічної безпеки у системі національної безпеки. URL: <https://periodicals.karazin.ua/meb/article/view/14178>
3. Вплив державного боргу на економічну безпеку України та шляхи його зниження. URL: <https://econbez.niss.gov.ua/biblio>
4. Аналітичний звіт про фінансово-економічну безпеку України в умовах війни. URL: <https://niss.gov.ua/en/node/3840>
4. Економічна безпека України: теоретичні та прикладні аспекти. URL: <https://iie.org.ua>